

Kuća

Vikendica je predivna, raskošna i moderna. Bazen ima neki čudan oblik, a voda je čista i providna. Trava nije suva kakva je obično u ovo doba godine, pažljivo je održavana, mekana je i kratka, svetlozelene boje. Leto ponekad ume da bude teško, ali ovo je drugačije, miriše na kamilicu i ima ukus kivija, tera te da uzjašeš bicikl i sjuriš se ulicama, kao da imaš devet godina.

Sedim na ivici bazena, guram nogu kroz vodu, zatim trljam jedno stopalo o drugo. To je neka vrsta rutine; stopala klize kroz slojeve tekućine koja curi između prstiju. Nosim tamne naočare, volim velike i tamne naočare, a kupaći kostim mi je mali, gotovo ga i nema. Voda jeste iz bazena, ali možeš da se zagledaš u nju. Ipak ubija ravnodušnost. Odsjaj iz vode izgleda svilen, ali ipak prži moje zenice. Kakva je to senka na dnu? Spuštam se polako, uvek prvo nakvasim telo, bojim se hladne vode, ne želim je odjednom na sebi, može da me preseče, mogu da umrem usled takve nagle promene.

Uranjam odmah nakon što nakvasim ramena, ne čekam ni trenutak duže. Plivam otvorenih očiju... Hladnoća je tako prijatna, kao hibernacija gusenice u čauri, strpljivo čekanje trenutka kada će pući membrana i probuditi slobodnog krilatog insekta. Želim da ostanem zauvek ovde dole, na dnu ovog bazena.

Predmet? To je neka dečja igračka, patkica koja je istovremeno i brodić, ili brodić u obliku ptice... Ko zna. Potom nestaje vazduh iz pluća, topi se u telu, postaje nepodnošljivo krut. Telo je teško, plivanje je mehaničko... Voda, kristalno plava, iznad moje glave stvara tečan prozor ka suncu. Pločice bazena kao da su napravljene od sitnog šljunka, kreč se zalepio za njih, izgubile su glatkoću. Odgurujem ih od sebe i polećem ka plavetnilu, kako to samo izgleda lako! Isplivala sam. Vazduh bolno prodire u tkiva, reže moje grudi, kao da ih ne može ispuniti. Sunce me zaslepljuje na tren, kapi vode polako isparavaju s mojih kapaka. Nekoliko puta snažno udahnem.

Vera mi maše rukom da izađem. Zapušim nos i zabacujem glavu, tako nameštam kosu, ne bih i o njoj da brinem. Vrlo retko koristim stepenice, podižem se na ruke, sedam na ivicu bazena i izlazim iz vode.

– Ovo je moj eksperiment: bakardi, gusti sok od pomorandže i nekakav liker od nane! – kaže mi.

Vera ima širok osmeh i promukao glas, pokreti su joj koordinisani. Ima negovanu plavu kosu i oči boje neba. Vitka je i koštunjava. Nije stidljiva. Prebacujem igračku iz ruke u ruku. Čuknem sebe u glavu kako bih prestala da brojim, uvek to radim kako bih prestala da brojim.

– Šta je to? – pita me.

– Ne znam... našla sam je na dnu bazena, neka igračka... – kažem, ostavljajući igračku na jednu od stolica.
– Danas je zaista vruće, prosto ne mogu da se ohladim!

– Upoznala sam nekog! Zove se Stefan! – kaže Vera, dok joj u glasu treperi uzbuđenje. – Advokat... mislim da je oženjen.

– Zašto misliš da jeste? – ne idu mi ovakvi razgovori i često se pogubim između redova.

To je kao neprekidno priznavanje priče u kojoj se jasno vide prsti zabijeni u đubrište od ljudskih ostataka, na prvi pogled svetlih. Oltar postavljen poput zasede između dva sveta. U srednjoj školi nisam mogla da ispušim cigaretu, žurila sam da pobegnem da ne bih osećala miris ženske mokraće. Da li se u Skoplju ikada desila seksualna revolucija? Suštinski? Ne pitam se da li postoje kontracepcija, kondomi ili legalni abortus. Više mislim na viši nivo seksualne svesti, na odbacivanje zastarelih paradigmi u komunikaciji. Razmišljam, i još uvek nisam sigurna. Devojke se smeju različito, hodaju različito, različito pružaju ruku dok se rukuju... ali sve isto otkopčavaju farmerke. Često sam bacala komade mesa da se psi okupe, mislila sam da bi bilo dobro da ih napunim cijanidom. Džukele su otporne na sve, predugo su kopale po kontejnerima i poseduju jak imunitet. Na taj način prepoznajem svoj grad. Koliko god oživljavala slike, osećam nož ispod grla, i samo ako pisnem, preseći će mi glavnu arteriju. Ipak, poštovala sam Veru i uvek sam učestvovala u njenim analizama.

– Bio je nervozan, stalno je gledao u sat i nije hteo da mi da svoj broj telefona, već je uzeo moj. Javio mi se s posla i zakazao mi susret na nekom vrlo čudnom mestu, u nekom lovačkom klubu! U sredu me je zvao desetak puta, bio je glasan i razbacivao se komplimentima, dok je sledećeg dana šaputao! Stalno menja raspoloženja, mislim da se krije.

Slika u mojoj glavi bila je mučna i nelagodna. Muškarci u odelima, italijanskim cipelama od čiste kože, ljudi u kojima nikada nije živela sloboda, žene čije su greške krunisane kao da su uspesi. Negovali su tradiciju u besmislenim porodicama. Kič i prosek su tako snažno odjekivali da su mi parali uši.

A Vera? Ona je bila jadna devojčica čiji su roditelji osvojili ovaj svet. Dovoljno je samo što je rođena. Dovoljno da je zavolim. Njena zlatna narukvica se stapa s bronzanom kožom i nežno ulepšava njen zglob, bez trunke lažnog sjaja.

– Marija, ti previše biraš! Ja ne mogu da razumem šta zapravo želiš – kaže mi Vera prekornim tonom.

– Biram!!! Ja zapravo ne biram. Nemam šta da biram – čudim se njenoj konstataciji, kao da nije upoznata s mojom svakodnevicom.

Okrećem lice prema suncu, koža mi sija na jakom julskom suncu, dižem noge, spuštam kičmu u anatomsko udubljenje i naslanjam glavu na rebrasti naslon. Zagledam se u isprepleteni aluminijum, u stolicu u koju se Vera udobno uvalila, a o kojoj ona nema pojma.

– Hari Bertoja! – kažem joj. Vera me gleda začuđeno.

– Ko? – pita me sa zbunjenim licem.

– Hari Bertoja ti hladi dupe, Italijan koji je napravio ovu stolicu 1948. godine.

– Ova stolica je stara pedeset godina!!! – kaže mi Vera, razrogačivši oči od čuđenja.

– Ma, ne! Te godine ju je dizajnirao. Ja sam je naručila iz Amerike. Možeš li da veruješ koliko je on lud? Vizionar!

Vera izgleda kao prvačić na dosadnom času matematike, naivno pijucka koktel i jedva čeka svoj red da progovori. Prepoznajem taj izraz lica, zato žurim da završim s nepotrebnim informacijama.

Kada oseti da sam pri kraju, ona malo otvori usta i najavljuje da će upravo sada govoriti, da se slučajno ne predomislim i nastavim da iznosim svoje stavove i razmišljanja. Ne dozvoljava ni tih nekoliko ljubaznih sekundi tišine koje treba da odvoje moje od njenih tema razgovora, već odmah počinje da priča. Povremeno povisi ton kako bi nešto potencirala, a najčešće je reč o modnim trendovima. Uživam u pečenju svoje kože i ponekad uhvatim sebe kako uživam u Verinim monolozima, koji katkad budu izuzetno zanimljivi. Razgovori koji stvaraju ružičaste i tirkizne tonove u mojoj glavi. Cipele koje jedva čekaju da ih neko kupi. Tašnice poređane po policama nekog poznatog butika na Jelisejskim poljima. Kreditne kartice uz mnogo humora. Poželim da je pitam o nekim intimnim stvarima, ali me obuzima strah da je ne uvredim. Neću da je lupim jako, da ne zarumenim njeno nežno lice i da se na njemu ne pojave plikovi koji će kasnije pući i ispustiti žutu gnojnu tečnost.

Čak i ovaj komad zemlje, pažljivo odabran, može stradati od zemljotresa i uragana. Već dve godine živim ovde, a Vera me posećuje nekoliko puta godišnje, najduže ostaje preko leta, ponekad i nekoliko meseci. Volim ovu klimu i ovo ostrvo, kiše često liju kao iz nekog ogromnog kabla. Ostrvljani su mirni i plemeniti ljudi. Pozdravljaju me na svakom koraku, vole da razgovaraju sa mnom. Trude se da mi sve objasne, da me nauče kako da ne osećam previše

vetar i zašto da ne ubijam velike pčele koje zuje oko mojih prozora.

A daleko sam od svog grada. Glavni grad, u drugoj državi, desetak sati vožnje od mog trenutnog doma. Skoplje voliš ili mrziš, takav je to grad! Ja ga volim i nisam uspela da izbacim iz sebe želju da se ponovo vratim na sva ona mesta gde sam nekada bila. Da odem u kafe *Čarli*, to je jedan običan bar, ali bio je moj drugi dom, mesto za kojim te bole kosti ako ga ne posetiš ponovo. Na prvi pogled nebitno mesto, nekako blizu dna, ali mnogi su tamo spustili sidro i odustali od besmislenog okretanja kormila. Tamo, u polutami, nema odraza u ogledalu, nema pravila igre. Nedostaju mi ta tmurna atmosfera, dimom zagađen vazduh, neoprane čaše i oronuli separei. Gosti koji se neumorno guraju da bi došli do svojih pića.

* * *

Čovek zna kada je izuzetno teško još jednom preći prag. Satima sam se pripremala, sređivala kosu, šminkala se i zatim ponovo sedela kod kuće gledajući neki film. Nisam ni skidala odeću, tako doterana i našminkana gledala sam u sliku na televizoru. Nakon toga nisam oblačila pidžamu, već sam odlazila u krevet u čarapama, u haljini, sa skupljenom kosom i kompletnom šminkom na sebi. Sledećeg jutra je bilo bolje, jer je to značilo da će uskoro doći sledeće veče. Svakog dana sam pratila televizijsku emisiju o malim australijskim koalama koje su dve žene odgajale i brinule o njima kao da su im prave majke. Kasnije nisam mogla